॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ततस्तच्चक्रवाकौ द्वावूचतुः सहचारिणौ । आवां ते सचिवौ स्यावस्तव प्रियहितैषिणौ ।
तथेत्युक्त्वा तु तस्यासीत्तदा योगात्मिका मतिः । एवन्ते समयं चक्रुः शुचिवाक् तमभाषत ।
यस्मात् कामप्रधानस्त्वं योगधर्म्ममपास्य वै । एवं वरं प्रार्थयसे तस्माद्वाक्यं निबोध मे ।
राजा त्वं भविता तात काम्पिल्ये नात्र संशयः । भविष्यतः सखायौ च द्वाविमौ सचिवौ तव ।
ब्रह्मा तानभिभाष्याथ चत्वारश्चक्ररण्डजाः । तांस्त्वीनभीप्सतो राज्यं व्यभिचारप्रधर्षितान् । १२२
ब्रह्मः खगास्त्रयस्ते तु योगभ्रष्टा विचेतसः । तानयाचन्त चतुरस्त्रयस्ते सहचारिणः ।
तेषां प्रसादं चक्रुस्ते अथैनान् सुमनाऽब्रवीत् । सर्व्वेषामेव वचनात् प्रसादादुत्तमात्तया ।
अन्तवान् भविता शापो युष्माकं नात्र संशयः । इतश्च्युताश्च मानुष्यं प्राप्य योगमवाप्स्यत ।
सर्व्वसत्त्वरुतज्ञश्च स्वतन्त्रोऽयं भविष्यति । पितृप्रसादो ह्यस्माभिरस्य प्राप्तः कृतेन वै ।
गां प्रोक्षयित्वा धर्म्मेण पितृभ्य उपकल्पता । अस्माकं ज्ञानसंयोगः सर्व्वेषां योगसाधनः । १२३
इमञ्च वाक्यसन्दर्भश्लोकमेकमुदाहृतं । पुरुषान्तरितं श्रुत्वा ततो योगमवाप्स्यथ ।
इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे हरिवंशपर्व्वणि पितृकल्पे द्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥
॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ते योगधर्म्मनिरताः सप्त मानसचारिणः । पद्मगर्भोऽरविन्दाक्षः क्षीरगर्भः सुलोचनः ।
उरुविन्दुः सुविन्दुश्च हैमगर्भस्तु सप्तमः । वाय्वम्बुभक्षाः सततं शरीराण्युपशोषयन् ।
राजा विभ्राजमानस्तु वपुषा तद्वनं तदा । चचारान्तःपुरवृतो नन्दनं मघवानिव ।
स तानपश्यत् खचरान् योगधर्म्मात्मकान्नृपः । निर्व्वेदाच्च तमेवार्थमनुध्यायन् पुरं ययौ । १२४
अणुहो नाम तस्यासीत् पुत्रः परमधार्म्मिकः । अणुधर्म्मरतिर्नित्यमणुं सोऽध्यगमत् पदं ।
प्रादात् कन्यां शुकस्तस्मै कृत्वीं पूजितलक्षणां । सत्त्वशीलगुणोपेतां योगधर्म्मरतां सदा ।
या ह्युद्दिष्टा पुरा भीष्म पितृकन्या मनीषिणी । सनत्कुमारेण तदा सन्निधौ मम शोभना ।
सत्यधर्म्मभृतां श्रेष्ठा दुर्व्विज्ञेया कृतात्मभिः । योगा च योगपत्नी च योगमाता तथैव च ।
यथा ते कथितं पूर्व्वं पितृकल्पेषु वै मया । विभ्राजस्त्वणुहं राज्ये स्थापयित्वा नरेश्वरः ॥ १२५
आमन्त्र्य पौरान् प्रीतात्मा ब्राह्मणान् सचिवाञ्च च । प्रायात् सरस्तपश्चर्त्तुं यत्र ते सहचारिणः ।
स वै तत्र निराहारो वायुभक्षो महातपाः । त्यक्त्वा कामांस्तपस्तेपे सरसस्तस्य पार्श्वतः ।
तस्य सङ्कल्प आसीच्च तेषामन्यतमस्य वै । पुत्रत्वं प्राप्य योगेन युज्येयमिति भारत ।
कृत्वाऽभिसन्धिं तपसा महता स समन्वितः । महातपाः स विभ्राजो विरराजांशुमानिव ।
ततो विभ्राजितं तेन वैभ्राजं नाम तद्वनं । सरस्तच्च कुरुश्रेष्ठ वैभ्राजमिति विश्रुतं । १२६
यच्च ते शकुना राजंश्चत्वारो योगधर्म्मिणः । योगभ्रष्टास्त्रयश्चैव देहन्यासकृतोऽभवन् ।
काम्पिल्ये नगरे ते तु ब्रह्मदत्तपुरोगमाः । जाताः सप्त महात्मानः सर्व्वे विगतकल्मषाः ।
ज्ञानध्यानतपःपूता वेदवेदाङ्गपारगाः । स्मृतिमन्तोऽत्र चत्वारस्त्रयस्तु परिमोहिताः ।
स्वतन्त्रस्त्वणुहाज्जज्ञे ब्रह्मदत्तो महायशाः । यथा ह्यासीत् पविभावे सङ्कल्पः पूर्व्वचिन्तितः ।